

Fotograf laborant / fotografka laborantka (kód: 34-046-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů:	Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie (kód: 34)
Týká se povolání:	Fotolaborant
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Manipulace se světlocitlivým fotografickým materiálem	4
Ruční zpracování černobílých fotografických materiálů	4
Zpracování negativů, diapositivů a pozitivních materiálů na automatických a poloautomatických linkách	4
Zpracovávání fotografií z digitálního záznamu	4
Příprava zpracovatelského zařízení k provozu, včetně přípravy tiskárny pro tisk	4
Skládání barev v barevných modelech RGB, CMYK, LAB	4
Digitalizování analogových obrazových vstupů	4
Provádění barevné korekce a úpravy digitálních obrazů v grafických programech	4
Senzitometrická kontrola vyvolávacích procesů	4
Archivování obrazových materiálů a digitálních dat	3
Dodržování ekologických požadavků pro používání chemických látek a likvidaci veškerých fotografických odpadů	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Manipulace se světlocitlivým fotografickým materiálem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést manipulaci s nevyvolaným světlocitlivým fotografickým materiálem	Praktické předvedení
b) Připravit a založit fotografický materiál do vyvolávacího zařízení (filmový, pozitivní materiál)	Praktické předvedení
c) Předvést manipulaci se zpracovaným fotografickým materiálem (film, fotografie)	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Ruční zpracování černobílých fotografických materiálů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup zpracování černobílých fotografických materiálů a funkci jednotlivých lázní pro černobílé materiály	Písemné a ústní ověření
b) Předvést manipulaci s vývojnicí a filmovým materiálem, vyvolat film	Praktické předvedení
c) Popsat zvětšovací přístroj a jeho funkce, zhotovit fotografickou zvětšeninu	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Při vyvolávání černobílé fotografie předvést v praxi způsob tzv. maskování části fotografie, nadržování světlem a zadržování světla na části fotografie; vysvětlit princip a důvod použití	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat vybavení potřebné pro zpracování fotografie, vyvolat fotografii	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat manipulaci s filmovým materiálem	Ústní ověření
g) Provést konečné úpravy a adjustaci fotografie	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zpracování negativů, diapositivů a pozitivních materiálů na automatických a poloautomatických linkách

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit správný postup pro zpracování konkrétního fotografického materiálu	Ústní ověření
b) Provést denní seřízení stroje (minilabu), popsat jeho základní funkce, doplnit spotřební materiál	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat druhy zpracovatelských zařízení a jejich základní funkce, vysvětlit volbu vybraného typu zařízení	Ústní ověření
d) Zpracovat určený druh fotografického materiálu	Praktické předvedení
e) Popsat manipulaci s filmovým materiálem po jeho zpracování	Ústní ověření
f) Zhotovit pozitivy	Praktické předvedení
g) Vyhodnotit po zpracování výsledné fotografie a opravit barevně a hustotně obraz	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zpracovávání fotografií z digitálního záznamu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit vhodný typ zpracovatelského zařízení (minilab, tiskárna)	Praktické předvedení
b) Přenést digitální obraz z fotoaparátu nebo jiného média do počítače, případně minilabu	Praktické předvedení
c) Naskenovat film pomocí filmového skeneru	Praktické předvedení
d) Provést v počítači minilabu ořez, korekce barev, hustoty a kontrastu obrazu, případně jeho doostření	Praktické předvedení
e) Popsat funkci minilabu, jeho součásti a druhy	Písemné a ústní ověření
f) Popsat rozdíl mezi fotografickým zpracováním a tiskem obrazu	Písemné a ústní ověření
g) Uvést druhy materiálů pro zhotovení konečných fotografií	Písemné a ústní ověření
h) Zhotovit konečnou fotografii podle zadání	Praktické předvedení
i) Posoudit kvalitu pozitivů a opravit barevně a hustotně obraz	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava zpracovatelského zařízení k provozu, včetně přípravy tiskárny pro tisk

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat funkce jednotlivých typů tiskáren, zvolit vhodný typ tiskárny pro tisk fotografického obrazu	Písemné a ústní ověření
b) Uvést druhy materiálů vhodných pro tisk obrazu, popsat jejich vlastnosti	Písemné a ústní ověření
c) Provést seřízení zpracovatelského zařízení	Praktické předvedení
d) Provést kalibraci monitoru a kontrolu kopírovacího zařízení	Praktické předvedení
e) Vyvolat a vyhodnotit test zpracovatelského procesu	Praktické předvedení
f) Připravit tiskárnu a nastavit funkce pro tisk fotografického obrazu	Praktické předvedení
g) Vytisknout a vyhodnotit vytištěný obraz a provést konečné úpravy	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Skládání barev v barevných modelech RGB, CMYK, LAB

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit princip skládání barev v modelu RGB, popsat možnosti a výhody použití tohoto modelu	Písemné a ústní ověření
b) Vysvětlit princip skládání barev v modelu CMYK, popsat možnosti a výhody použití tohoto modelu	Písemné a ústní ověření
c) Vysvětlit princip modelu LAB, popsat možnosti a výhody použití tohoto modelu	Písemné a ústní ověření
d) Vysvětlit princip modelu stupně šedé, popsat možnosti a výhody použití tohoto modelu	Písemné a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Digitalizování analogových obrazových vstupů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést druhy skenerů, vysvětlit jejich princip, popsat vlastnosti a rozdíly	Písemné a ústní ověření
b) Nastavit vhodné funkce skeneru pro daný druh analogového vstupu (negativ, diapozitiv, fotografie)	Praktické předvedení
c) Naskenovat obraz z fotografie do počítače	Praktické předvedení
d) Nastavit funkce nástrojů pro automatickou retuš při skenování	Praktické předvedení
e) Popsat datové formáty používané v grafických programech pro ukládání skenovaného obrazu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění barevné korekce a úpravy digitálních obrazů v grafických programech

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Přenést digitální obraz z fotografického přístroje nebo jiného média do počítače	Praktické předvedení
b) Popsat grafické programy vhodné pro úpravy fotografického obrazu, porovnat jejich funkce, zvolit nejvhodnější grafický program pro daný úkol	Písemné a ústní ověření
c) Zvolit formát obrazu a jeho kvalitu (rozlišení)	Praktické předvedení
d) Upravit hustotně a barevně fotografický obraz (např. pomocí funkce křivky, úrovně, jas a kontrast, úpravy barev)	Praktické předvedení
e) Provést jednoduché opravy obrazu pomocí nástrojů pro retuš	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Senzitometrická kontrola vyvolávacích procesů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyvolat kontrolní test a vyhodnotit údaje	Praktické předvedení
b) Zkontrolovat a nastavit potřebnou regeneraci lázní	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Archivování obrazových materiálů a digitálních dat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vhodná média určená k archivaci digitálního obrazu, jejich použití a péči o ně	Písemné a ústní ověření
b) Popsat možnosti ukládání digitálních dat	Ústní ověření
c) Provést uložení digitálních dat na vhodné médium	Praktické předvedení
d) Popsat možnosti archivace obrazových materiálů (filmů, fotografií, tisků)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování ekologických požadavků pro používání chemických látek a likvidaci veškerých fotografických odpadů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup přípravy fotografických roztoků a pravidla při manipulaci s chemickými látkami, jejich označování a balení, s ohledem na bezpečnost práce a ochranu životního prostředí	Ústní ověření
b) Popsat postup při manipulaci s nebezpečnými látkami a chemickými odpady	Ústní ověření
c) Uvést možnost likvidace odpadů ve fotografii s ohledem na ochranu životního prostředí	Ústní ověření
d) Uvést možnosti využití fotografických odpadů jako druhotných surovin	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Písemné ověření v průběhu zkoušky probíhá formou písemné práce, která obsahuje okruhy z odborných kompetencí, jež jsou součástí této profesní kvalifikace a vyžadují písemné ověření. Po vyhodnocení písemné části zkoušky může autorizovaná osoba požadovat po uchazeči ústní upřesnění odpovědí.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání fotograf a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti fotografie nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti fotografie.
- b) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání fotograf a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti fotografie nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti fotografie.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti fotografie a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti fotografie nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti fotografie.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na obory fotografie, optika nebo fyzikální chemie a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti fotografických služeb nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku v oblasti fotografie.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Fotolaboratoř s vybavením pro zpracování černobílé fotografie (světlotěsná místnost, zvětšovací přístroj, vývojnice na kinofilmy a filmy 6 x 6, misky na vyvolání fotografií formátu A4, červené světlo, pinzety na vyvolávání fotopapírů, vývojka, ustalovač), 1 balení černobílých fotomateriálů formátu A4,
- počítač vybavený monitorem a programem pro profesionální použití pro zpracování digitální fotografie (např. Photoshop),
- digitální minilab, tiskárna pro tisk barevných i černobílých fotografií do velikosti formátu A4,
- 1 balení fotografického papíru formátu A4, 1 balení papíru pro tiskové úlohy formátu A4,
- 1 ks černobílého kinofilmu, 1 ks svitkového černobílého filmu 6 x 6,
- plochý a filmový skener, digitální fotografický přístroj nebo jiné médium s uloženými digitálními obrazy.

Uchazeč má po dohodě s autorizovanou osobou právo k vykonání zkoušky použít vlastní fotografický přístroj.

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 45 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Doba trvání písemné části zkoušky jednoho uchazeče je 60 minut. Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro osobní služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Komora fotografických živností

Slezská univerzita v Opavě

Institut tvůrčí fotografie

Matela Studio

Střední škola mediální grafiky a tisku, Praha 9 (pův. Střední škola polygrafická Praha)

Střední škola fotografická, filmová a televizní, o. p. s., Skalsko

Fotostudio Kráčmar

Deník Sport

Společenstvo drobného podnikání

Střední škola - COPTH, Praha 9 (pův. Střední odborné učiliště služeb Praha 9)

XERTEC a. s.

FotoStudio '91

Michael - Střední škola a Vyšší odborná škola reklamní a umělecké tvorby, s. r. o.

Stanice techniků DDM hl. m. Prahy